

Ks. prof. dr hab. Marek CHMIELEWSKI
KUL, Lublin

MEDAL KAPITUŁY OSTROBRAMSKIEJ
„DOMINAE DE PORTA ACIALI
OPERIBUSQUE MISERICORDIAE DEDITUS”
A POLSKIE TOWARZYSTWO MARIOLOGICZNE

Jednym ze statutowych celów Polskiego Towarzystwa Mariologicznego (dalej: PTM), oprócz działalności naukowej na rzecz rozwoju mariologii i popularyzacji wiedzy mariologicznej, jest działalność w zakresie należytego kształtowania duchowości, kultu i pobożności maryjnej¹. Konkretnym tego przykładem jest udział kilkunastu członków PTM w rozwijaniu czci Matki Bożej Miłosierdzia w skarżyskim Sanktuarium Ostrobramskim. Wyróżniające się zaangażowanie kilku z nich zostało dostrzeżone i docenione przez Kapitułę Ostrobramską, która uhonorowała ich swoim okolicznościowym medalem „*Dominae de Porta Aciali operibusque misericordiae deditus*”.

W istniejącej od ponad trzydziestu lat diecezji radomskiej są cztery kapituły kanoników: jedna katedralna i trzy kolegiackie: Kapituła Katedralna św. Kazimierza Królewicza w Radomiu, Kapituła Kolegiacka św. Mikołaja w Końskich, Kapituła Kolegiacka św. Bartłomieja w Opocznie i Kapituła Ostrobramska w Skarżysku-Kamiennej. Ta ostatnia w powszechnym odczuciu duchowieństwa, osób konsekrowanych i świeckich uchodzi za najbardziej aktywną w diecezji.

Jednym z przejawów jej działalności, daleko wykraczającej poza granice diecezji, jest coroczne przyznawanie Medalu „*Dominae de Porta Aciali operibusque misericordiae deditus*” różnym osobom, które wyróżniają się czy to szerzeniem kultu Matki Bożej, zwłaszcza w Jej ostrobramskim wizerunku, czy podejmowaniem znaczących dzieł miłosierdzia. Choć w świetle prawa kościelnej kapituła i parafia działające przy tym samym kościele stanowią odrębne podmioty, to jednak w przypadku omawianej tu Kapituły Ostrobramskiej jej współpraca z parafią Matki Bożej Ostrobramskiej w Skarżysku-Kamiennej przynosi wiele dobra, szerzy chwałę Bożą i cześć Maryi.

¹ *Statut Polskiego Towarzystwa Mariologicznego*, art. 7, Częstochowa 2020, s. 4.

1. Parafia i sanktuarium Matki Bożej Ostrobramskiej

Mając na uwadze rozwój miasta Skarżyska-Kamiennej, ówczesny biskup sandomiersko-radomski Edward Materski († 2012) na początku lat osiemdziesiątych XX wieku podjął decyzję o utworzeniu kilku nowych parafii na terenie miasta. Jedną z nich była obecna parafia Matki Bożej Ostrobramskiej². Jej organizowanie na zakupionym placu przy ówczesnej ul. Białej 33 w sierpniu 1985 r. rozpoczął ks. Adam Radzimirski. Pół roku później, 25 I 1986 r. bp Materski erygował parafię, liczącą wtedy około 2,5 tys. mieszkańców. Niebawem (9 IV 1986 r.) jej proboszczem został ks. Jerzy Karbownik, który energicznie przystąpił do budowy kościoła. Od początku w zamyśle bp. Materskiego kościół ten miał być repliką wileńskiej Ostrej Bramy. Przy okazji odpustu parafialnego – 16 XI 1986 r. został poświęcony dom parafialny. Wraz z zaawansowaniem prac budowlanych normalizowało się i dynamizowało życie parafialne.

Podczas swego pobytu w Tarnowie, św. Jan Paweł II w dniu 10 VI 1987 r. poświęcił kamień węgielny pod budowę kościoła Matki Bożej Ostrobramskiej, którą rozpoczęto 31 V 1988 r., w przypadającym wtedy Roku Maryjnym. Rok później bp. Materski ufundował dla parafii wierną kopię Cudownego Obrazu z Wilna, którą wykonała artystka-malarz Izabella Borowska z Kielc. Jego wprowadzenie do będącej w budowie Ostrej Bramy, poprzedzone pielgrzymką parafian do Wilna i tygodniowymi misjami, miało miejsce 21 X 1989 r. Nazajutrz uroczystej sumie przewodniczył metropolita wrocławski kard. Henryk Gulbinowicz († 2020), który dokonał poświęcenia obrazu i kaplicy ostrobramskiej, ogłaszając ją zarazem lokalnym sanktuarium.

Wraz z budową kościoła i domu pielgrzyma powoli rozwijał się kult Matki Bożej Miłosierdzia, wzmocniany wizytami różnych osobistości kościelnych, jak arcybiskup Detroit kard. Adam Maida, który 25 VII 1990 r. dokonał wmurowania aktu erekcyjnego, czy abp Józef Kowalczyk, Nuncjusz Apostolski w Polsce (14 VII 1991 r.). W trosce o rozwój kultu maryjnego przy powstającym sanktuarium pierwszy pasterz diecezji radomskiej bp. Edward Materski powołał 17 V 1992 r. Kapitułę Ostrobramską.

Latem 1992 r. ukończono budowę kościoła w stanie surowym, natomiast oddano do użytku dom pielgrzyma, w którym zamieszkały siostry karmelitanki Dzieciątka Jezus, ofiarnie włączające się w życie dynamicznie rozwijającej się parafii. 17 V 1992 r. zostały sprowadzone relikwie św. Rafała Kalinowskiego, związanego z wileńską Ostrą Bramą, a zarazem patrona kolejarzy, których w Skarżysku-Kamiennej jest bardzo wielu.

W dniu 26 VI 1993 r. bp Materski odprawił pierwszą Mszę świętą w nowym kościele, a jego dedykacji dokonał Prymas Polski kard. Józef Glemp († 2013)

² Zarys historii parafii opracowano na podstawie książki ks. Jerzego Karbownika pt. *Matka Boża Ostrobramska z ulicy Wileńskiej*, Skarżysko-Kamienna 2014.

w dniu 12 IX 1993 r. Kilka lat później, 31 V 1997 r. Ostra Brama ustanowiona została sanktuarium diecezjalnym, zaś papież św. Jan Paweł II Matkę Bożą Ostrobramską ogłosił Patronką Skarżyska, poświęcając srebrną różę – dar Polonii z Chicago dla Sanktuarium.

Bardzo ważnym wydarzeniem w historii parafii i sanktuarium była – dzięki staraniom nowego ordynariusza radomskiego abp. Zygmunta Zimowskiego († 2016) – koronacja Obrazu koronami papieskimi. Miała ona miejsce 2 VII 2005 r. Głównym celebransem był ponownie kard. H. Gulbinowicz, któremu towarzyszyli: kard. Franciszek Macharski († 2016), abp Józef Michalik ówczesny przewodniczący Konferencji Episkopatu Polski, abp Stanisław Nowak († 2021) metropolita częstochowski oraz 30 biskupów. W uroczystości wzięło udział ponad 400 księży i około 40 tys. wiernych.

Kolejnym kluczowym momentem dla rozwoju sanktuarium, a tym samym kultu Matki Bożej Ostrobramskiej, było wyniesienie kościoła sanktuarijnego do godności Bazyli Mniejszej. Dzięki staraniom kolejnego biskupa radomskiego Henryka Tomasika, dokonano się to 25 X 2014 r. Uroczystościom, transmitowanym przez TV Trwam, przewodniczył papieski wysłannik kard. Gerhard Ludwig Müller, ówczesny Prefekt Kongregacji Nauki Wiary. Z tej okazji istniejąca już od ponad 20 lat Kapituła Ostrobramska ustanowiła Medal „*Dominae de Porta Aciali operibusque misericordiae deditus*”.

Sanktuarium Ostrobramskie przez lata stało się prężnym ośrodkiem życia religijnego diecezji radomskiej i ważnym miejscem na mapie kulturalnej Polski³.

2. Kapituła Ostrobramska

Kodeks Prawa Kanonicznego z 1983 r. kapitule kanoników poświęca 8 kanonów (kan. 503-510) i określa ją jako „kolegium kapłanów, którego zadaniem jest sprawowanie bardziej uroczystych czynności liturgicznych w kościele katedralnym lub kolegiackim” (kan. 503). Rozróżnia przy tym kapituły katedralne, które mają określone przez prawo zadania, m.in. w procedurze ustanawiania nowego biskupa diecezjalnego, od kapituł kolegiackich, mających charakter wyłącznie tytularny i duszpasterski. Ustanowienie bądź zniesienie kapituły katedralnej oraz wszelkie jej innowacje zarezerwowane jest Stolicy Apostolskiej. Natomiast do kompetencji biskupa diecezjalnego należy powołanie kapituły kolegiackiej (kan. 504). Każda kapituła powinna mieć własny statut, zatwierdzony przez biskupa diecezjalnego⁴. Także wszelkie zmiany dokonywane w jej statucie winny mieć

³ Zob. A. Polak, *Sanktuarium Ostrobramskie a promocja kultury*, w: *sanktuarium Ostrobramskie – miejsce łaski i miłosierdzia*, red. I. Bokwa, M. Chmielewski, J. Karbownik, Ostra Brama, Skarżysko-Kamienna 2014, s. 103-111; P. Walkiewicz, *Skarżyska Ostra Brama w życiu Kościoła Radomskiego*, tamże, s. 113-129.

⁴ Zob. J. Adamczyk, *Statuty kapituł kanonicznych*, „Prawo Kanoniczne” 61 (2018), nr 4, s. 3-39.

jego aprobatę (kan. 505). Jak dalej stanowi Kodeks, statuty kapituły powinny określać strukturę kapituły oraz liczbę jej członków, sprecyzować jej cel i zadania poszczególnych kanoników w zakresie kultu Bożego oraz posługi, jak również określać zasady funkcjonowania tego gremium, na przykład częstotliwość zebrań itp. (kan. 506). Kodeks wymaga, aby jeden z kanoników spełniał funkcję przewodniczącego kapituły, którego wybór zatwierdza biskup diecezjalny (kan. 507 i 509). Oprócz przewodniczącego, prawo wymienia kanonika penitencjarza, który z urzędu ma zwyczajną władzę rozgrzeszania, której jednak nie może delegować (kan. 508).

Prawo nadawania godności kanonika kapłanom, którzy odznaczają się nauką i prawością życia oraz chwalebnie wypełniają swą posługę, należy wyłącznie do biskupa diecezjalnego (nie zaś administratora diecezji). W tej sprawie winien on wysłuchać zdania kapituły (kan. 509), do której ma dołączyć nowo mianowany kanonik. Na koniec prawodawca kościelny jednoznacznie oddziela zadania kapituły od parafii, która jest przy kościele katedralnym lub kolegiackim. Niemniej jednak proboszczem może być jeden z kanoników (kan. 510)⁵.

Przywołany tu Kodeks Prawa Kanonicznego nic nie mówi o liczbie kanoników ani ich statusie. Natomiast zwyczajowo rozróżnia się kanoników gremialnych i honorowych. Ostatnio, w związku z określeniem wieku emerytalnego duchownych, wyodrębnia się także grupę kanoników emerytowanych. Kanonicy gremialni, których zwykle jest dwunastu, stanowią kapitułę *sui iuris*. Im też przysługują wszystkie obowiązki statutowe i przywileje. Kanonicy honorowi i emerytowani mają natomiast prawo używania tytułu i stroju chórowego zgodnie ze statutem kapituły.

Przedstawione tu w zarysie podstawy prawne kapituły kanoników w całości odnoszą się do Kapituły Ostrobramskiej, którą przy sanktuarium Matki Bożej Ostrobramskiej w Skarżysku Kamiennej erygował bp Edward Materski, ordynariusz radomski, dekretem (A 88/92) z dnia 17 V 1992 r., ustanawiając jej patronką Matkę Bożą Miłosierdzia⁶. Zgodnie z tym dekretem głównym celem Kapituły jest szerzenie czci Matki Bożej Miłosierdzia, troska o stały rozwój kultu w Sanktuarium Ostrobramskim, szeroko rozumiane dzieła chrześcijańskiego miłosierdzia oraz budowanie jedności serca i ducha ze wszystkimi, którzy gromadzą się w Ostrej Bramie w Wilnie.

Pierwotny, ramowy Statut Kapituły z 16 XII 1994 r. zmienił kolejny ordynariusz radomski, abp. Zygmunt Zimowski decyzją z 8 IX 2008 r. Określił, że Kapituła składa się z dwunastu kanoników gremialnych, zaś oprócz nich są kanonicy

⁵ Zob. tenże, *Kapituła kanoników a parafia złączona z kościołem kapitulnym*, „Wrocławski Przegląd Teologiczny” 26 (2018), nr 2, s. 257-272.

⁶ Zob. Archiwum Kapituły Ostrobramskiej. W skład nowoutworzonej Kapituły Ostrobramskiej weszli kanonicy gremialni: ks. prałat Jerzy Karbownik – proboszcz i kustosz sanktuarium, ks. infułat Józef Wójcik († 2014) z par. św. Andrzeja Apostoła w Suchedniowie i ks. kan. Marian Mężyk z par. św. Brata Alberta w Skarżysku-Kamiennej.

honorowi w liczbie nieokreślonej, do grona których dołączają kanonicy gremialni z chwilą osiągnięcia wieku emerytalnego. Kanonicy honorowi, którzy nie mają żadnych uprawnień w Kapitulce poza tytułem kanonika z prawem noszenia stroju kanonickiego, mogą zastępować rzeczywistych członków Kapituły w sprawowaniu funkcji liturgicznych w kościele Matki Bożej Ostrobramskiej w Skarżysku-Kamiennej. Nowy statut stanowił ponadto, że spośród kanoników należy wybrać sekretarza, którego zadaniem jest redagować protokoły z posiedzeń Kapituły, prowadzić korespondencję oraz księgę czynności Kapituły. Jeśli zaś chodzi o strój chórowy, to Statut z 2008 r. dawał kanonikom prawo noszenia go na terenie całej diecezji radomskiej, a poza nią tylko wówczas, gdy towarzyszą biskupowi lub reprezentują Kapitułę. Zgodnie z dotychczasowym zwyczajem strój chórowy kanoników Kapituły Ostrobramskiej stanowi: czarna sutanna z fioletowymi guzikami i obszywkami, pas fioletowy, komża z fioletową podbitką, mantolet koloru fioletowego i czarny biret z fioletowym pomponem. Ponadto wszyscy kanonicy używają dystynktorium w kształcie równoramiennego krzyża, na tle którego jest Orzeł Biały, zaś na rewersie wizerunek Matki Bożej Ostrobramskiej. Mogą też nosić srebrny lub złoty pierścień z wizerunkiem Matki Bożej Ostrobramskiej⁷.

Z okazji 15. rocznicy poświęcenia kościoła sanktuaryjnego (12 IX 2008 r.), abp Zimowski powołał nowych kanoników gremialnych, dopełniając w ten sposób liczby dwunastu⁸.

W związku z dalszym rozwojem liczebnym Kapituły (przybyło wielu nowych kanoników honorowych) i nowymi obszarami jej działalności dostrzeżono potrzebę nowelizacji dotychczasowego Statutu przez uszczegółowienie niektórych zapisów. Dotyczyły one zwłaszcza składu Kolegium Kapituły, zadań kanoników piastujących urzędy dziekana, sekretarza, penitencjarza, kustosza i teologa, praw i obowiązków zarówno kanoników gremialnych, jak i honorowych, precedencji w orszaku liturgicznym, stroju chórowego, przebiegu sesji kapitulnych, jak również obrzędu objęcia urzędu kanonickiego. Statut ten w sposób uroczysty zatwierdził i podpisał bp Henryk Tomasik, ordynariusz radomski podczas uroczystości odpustowej 16 XI 2015 r. W takim też brzmieniu znowelizowany Statut Kapituły Ostrobramskiej wszedł do akt II Synodu Diecezji Radomskiej⁹.

⁷ Zob. Archiwum Kapituły Ostrobramskiej.

⁸ Do grona trzech dotychczasowych kanoników gremialnych, biskup radomski dołączył następujących kanoników honorowych: ks. Stanisław Bujnowski (par. św. Barbary, Pionki), ks. Marek Chmielewski (KUL, Lublin), ks. Bernard Kasprzycki (par. Podwyższenia Krzyża, Zwoleń), ks. Jan Kularski (por. Najśw. Serca Jezusowego, Skarżysko-Kamienna), ks. Adam Radzimirski (por. św. Zygmunta, Szydłowiec), ks. Augustyn Rymarczyk (par. św. Alojzego Orione, Ostojów), ks. Tadeusz Skrzypczak (por. św. Józefa, Skarżysko-Kamienna), ks. Piotr Turzyński (WSD, Radom) – obecnie biskup pomocniczy radomski i ks. Stefan Włodarczyk (par. Matki Bożej Miłosierdzia, Skarżysko-Kamienna), który jednocześnie został mianowany penitencjarzem Kapituły.

⁹ *Czynić diecezję domem i szkołą komunii. II Synod Diecezji Radomskiej*, Radom 2020, s. 525-528.

Przy okazji nowelizacji Statutu, zgodnie z p. 5, opracowano logo Kapituły, które przedstawia stylizowaną pieczęć lakową z otokiem w czarnym odcieniu u dołu i pomarańczowym przechodzącym w kremowobiały u góry. Pośrodku na brązowym tle znajduje się wizerunek Matki Bożej Ostrobramskiej ze srebrnym półksiężycem u dołu tak, jak jest to na obrazie sanktuaryjnym, zaś w otoku jest czarny napis na jasnym tle od lewej ku górze: „17 V 1992 + Kapituła Ostrobramska” i biały napis na czarnobrązowym tle od lewej w dół: „+ Skarżysko-Kamienna +”.

Działając zgodnie ze Statutem (p. 35-46), kanonicy gremialni odbywają coroczne Sesje Kapitulne, zwykle w dniu 22 października dla upamiętnienia rocznicy ustanowienia sanktuarium ostrobramskiego w 1989 r., jak również dla uczczenia św. Jana Pawła II z racji jego liturgicznego wspomnienia. Przy okazji Sesji Kapitulnej kanonicy koncelebrują Mszę świętą w intencji zmarłych biskupów radomskich i członków Kapituły.

Podczas jednej z takich sesji, 23 X 1912 r. Kapituła poparła inicjatywę kustosza ks. prałata Jerzego Karbownika odnośnie do wystąpienia do Stolicy Apostolskiej za pośrednictwem Biskupa Radomskiego, aby kościół sanktuaryjny został ustanowiony Bazyliką Mniejszą¹⁰.

3. Medal Kapituły

W związku z szybko postępującym procesem ustanowienia kościoła sanktuaryjnego Bazyliką Mniejszą, Kapituła Ostrobramska na nadzwyczajnej sesji, która poprzedzała uroczystości odpustowe w dniu 16 XI 2013 r., podjęła jednogłośnie uchwałę o ustanowieniu specjalnego medalu, który trwale upamiętniałby to doniosłe wydarzenie. Ostatecznie ustalono jego tytuł: „Dominae de Porta Aciali operibusque misericordiae deditus”¹¹. Przygotowaniem projektu medalu, jego wybiciem i opracowaniem statutu nagrody zajął się autor niniejszego opracowania jako Sekretarz Kapituły.

Medal został wybity w ilości 100 egzemplarzy w firmie „Balkart” z Częstochowy (ul. Michałowskiego 17) prowadzonej przez p. Krzysztofa Balińskiego. Ma okrągły kształt o średnicy 80 mm i grubości około 4 mm. Wykonany jest

¹⁰ Archiwum Kapituły Ostrobramskiej.

¹¹ Archiwum Kapituły Ostrobramskiej. Proponowano także tytuły: „Matre Misericordiae deditus” i „Pro Maria et misericordia”.

ze stopu Britannia. Przechowywany jest w wyścielonym granatowym suknem drewnianym brązowym etui, które ma kształt kwadratowy i otwiera się do góry. Na awersie Medalu, pośrodku znajduje się wizerunek Matki Bożej Ostrobramskiej, zaś w otoku o szerokości 10 mm znajduje się napis (tytuł Medalu): „*Dominae de Porta Aciali operibusque misericordiae deditus*”, którego zbiegające się pierwsze i ostatnie słowa rozdzielone są greckim krzyżem. Rewers Medalu przedstawia pośrodku skarżyską Ostrą Bramę z napisem w otoku o szerokości 10 mm u góry „Ostra Brama – Skarżysko-Kamienna”, u dołu zaś w linii poziomej napis „Bazylika Mniejsza, A. D. 25 X 2014”.

Przy okazji obchodów 9. rocznicy koronacji obrazu Matki Bożej Miłosierdzia, w dniu 2 VII 2014 r. Kapituła zatwierdziła Statut Medalu Kapituły Ostrobramskiej w Skarżysku-Kamiennej „*Dominae de Porta Aciali operibusque misericordiae deditus*”, który następnie został przedstawiony do aprobaty przez Biskupa Radomskiego. Dokument na wstępie podaje okazję ustanowienia Medalu, jaką jest nadanie kościołowi sanktuaryjnemu tytułu Bazyliki Mniejszej w dniu 25 X 2014 r. Następnie precyzyjnie opisuje jego wygląd. W paragrafie 3 podaje dwa zasadnicze kryteria jego przyznawania, stwierdzając, że jest on „nadawany osobom, duchownym i świeckim obojga płci, które szczególnie wyróżniają się w szerzeniu czci dla Matki Bożej Ostrobramskiej lub pełnieniu dzieł miłosierdzia chrześcijańskiego, zwłaszcza w Kościele Radomskim”. Medal nadaje Kolegium Kapitulne z własnej inicjatywy lub na wniosek Biskupa Radomskiego, innych kapituł katedralnych lub kolegiackich, Caritas lub innych organizacji charytatywnych, Polskiego Towarzystwa Mariologicznego lub innych instytucji oraz środowisk związanych z kultem Matki Bożej.

Zgodnie ze Statutem Medalu, Kolegium Kapitulne rozpatruje przedłożone wnioski, do których powinien być dołączony życiorys kandydata, ze szczególnym podkreśleniem zasług w dziedzinie szerzenia kultu Matki Bożej Miłosierdzia lub pełnienia dzieł miłosierdzia chrześcijańskiego, a także przynajmniej dwie rekomendacje, z czego jedną powinien wystawić ktoś z dotychczasowych laureatów

Medalu. W szczególnych przypadkach Kolegium Kapitulne, zwłaszcza jeśli działa z własnej inicjatywy, może odstąpić od żądania rekomendacji. W każdym przypadku potrzebne jest *nihil obstat* Biskupa Radomskiego, albo biskupa diecezjalnego lub wyższego przełożonego właściwego dla inkardynacji lub miejsca zamieszkania kandydata do Medalu. Również uchwała Kolegium Kapitulnego Kapituły Ostrobramskiej w sprawie nadania Medalu, podjęta przez większość jego członków w drodze głosowania tajnego, podlega zatwierdzeniu przez Biskupa Radomskiego.

Całość dokumentacji związana z nadawaniem Medalu przechowywana jest w Archiwum Kapituły przy sanktuarium.

W kolejnym, czwartym paragrafie Statut określa czas, miejsce i sposób wręczenia Medalu. Wraz z aktem nadania (dyplomem), jest on wręczany raz w roku w Sanktuarium Ostrobramskim w Skarżysku-Kamiennej przy okazji uroczystości odpustowej Matki Bożej Miłosierdzia 16 listopada. Jednak w szczególnych przypadkach Medal może być wręczony w innych okolicznościach i terminie. Wprawdzie Statut przewiduje, że wręczenia Medalu dokonuje Dziekan Kapituły w asyście dwóch kanoników gremialnych ubranych w stroje chórowe, jednak ze względów praktycznych dotychczas czynił to Sekretarz Kapituły w asyście dwóch innych kanoników, jednak zawsze w obecności Dziekana Kapituły.

Warto jeszcze wspomnieć, że wraz z Medalem laureaci otrzymują specjalny dyplom, zaprojektowany przez p. Lidię Gajek, grafika komputerowego z Lublina. Na rozświetlonym od środka brązowym tle, obramowanym grubą czerwoną linią, znajduje się popielato-niebieski monogram NMP. Na nim umieszczona jest treść dyplomu: „Kapituła Ostrobramska w Skarżysku-Kamiennej na posiedzeniu w dniu [data] podjęła uchwałę, na mocy której [nazwisko laureata wraz z bliższym określeniem jego tożsamości] został [lub odpowiednio: została/zostali] uhonorowany medalem DOMINAE DE PORTA ACIALI OPERIBUSQUE MISERICORDIAE DEDITUS [tytuł medalu wykonany jest czcionką o stylizacji gotyku] o numerze [kolejny numer Medalu] za [tu następuje zwięzła motywacja]”. Na dole dyplomu, powyżej loga Kapituły, jest napis: „Ostra Brama – Skarżysko-Kamienna, 16 listopada [dany rok]”. Z lewej strony loga napis: „Sekretarz Kapituły Ostrobramskiej ks. kanonik prof. dr hab. Marek Chmielewski” z miejscem pośrodku na podpis, zaś z prawej strony loga napis: „Dziekan Kapituły Ostrobramskiej ks. prałat dr Jerzy Karbownik”, również z miejscem pośrodku na podpis. Poniżej loga napis: „Kolegium Kapituły” i miejsce na podpisy kanoników.

Imienny dyplom, każdorazowo wykonany w drukarni według powyższego wzoru, wręczany jest w specjalnej brązowej oprawie z logiem Kapituły Ostrobramskiej.

Po raz pierwszy wręczenia Medalu Kapituły Ostrobramskiej dokonano pod koniec uroczystości ogłoszenia kościoła sanktuaryjnego Bazyliką Mniejszą w dniu 25 X 2014 r. W kolejnych latach akt ten miał miejsce na zakończenie centralnej Mszy świętej odpustowej z racji uroczystości Matki Bożej Miłosierdzia 16 listopada.

4. Laureaci Medalu

Pierwszym laureatem Medalu „*Dominae de Porta Aciali operibusque misericordia deditus*” był kard. Gerhard Ludwig Müller, Prefekt Kongregacji Nauki Wiary, który przewodniczył uroczystości nadania kościołowi sanktuaryjnemu tytułu Bazyliki Mniejszej.

W sumie, w trakcie dziesięciu edycji wręczenia Medalu, otrzymało go 48 osób oraz innych podmiotów. Jest wśród nich: 2 kardynałów (G. L. Müller, H. Gulbinowicz), 3 arcybiskupów (Z. Zimowski, W. Depo, J. Michalik) i jeden biskup (H. Tomasiak), 10 księży (Cz. Wala, T. Siudy, P. Walkiewicz, G. Bartosik OFM-Conv, J. Królikowski, T. Czyż, D. Glibowski, A. Prorok, J. Waśniowski, W. Wyszowadzki), 1 siostra zakonna (M. A. Rojek CSMA), 5 świeckich mężczyzn (J. Wólczyński, M. Niemierski, R. Wojcieszek, M. Kozdra, C. A. Anderson), 16 świeckich kobiet (S. Dulemba, W. Pisarska, M. Fałczyńska, M. Cygan, L. Wiśniewska, Z. Wnukowska, M. Górka, Z. Miernik, M. I. Plachta, S. Strukiel, M. Kościńska-Wójtowicz, M. Stachoń, B. Ogulewicz, U. Ways, J. Sapor, S. Dobosz) i 4 małżeństwa (M. i W. Skowron, A. i R. Kowalczyk, M. i T. Rusin, M. i Cz. Krupa). Ponadto w 6 przypadkach wręczono Medal laureatom zespołowym (siostry karmelitanki Dzieciątka Jezus, Parafialny Zespół Caritas ze Zwolenia, Zgromadzenie Sióstr Służek NMPN, Rada Parafialna przy sanktuarium, Regionalna Dyrekcja Lasów Państwowych, Zgromadzenie Sióstr Elżbietanek Cieszyńskich).

A oto chronologiczna lista laureatów, zwięzła ich prezentacja oraz powód wręczenia Medalu podany na dyplomie:

25 X 2014 r.

001. Gerhard Ludwig kard. MÜLLER, Watykan, Prefekt Kongregacji Nauki Wiary – w uznaniu zasług dla Sanktuarium Matki Bożej Miłosierdzia w Ostrej Bramie – Skarżysku-Kamiennej, ponieważ w imieniu Ojca Świętego Franciszka ogłosił kościół sanktuaryjny Bazyliką Mniejszą, jak również szerzy kult Matki Bożej, broni godności rodziny i spełnia wiele dzieł miłosierdzia chrześcijańskiego. (Dyplom został wręczony także w wersji włoskiej).

002. Henryk kard. GULBINOWICZ, Wrocław, Emerytowany Arcybiskup Wrocławski – w uznaniu zasług dla Sanktuarium Matki Bożej Miłosierdzia w Ostrej Bramie – Skarżysku-Kamiennej, gdzie jako pierwszy w 1989 r. odprawił Mszę świętą, 2 VII 2005 r. dokonał koronacji Obrazu i niezmordowanie wspiera to dzieło swą obecnością i modlitwą.

003. Abp Zygmunt ZIMOWSKI, Watykan, Przewodniczący Papieskiej Rady ds. Duszpasterstwa Chorych i Służby Zdrowia – w uznaniu zasług dla Sanktuarium Matki Bożej Miłosierdzia w Ostrej Bramie – Skarżysku-Kamiennej, gdyż jako ówczesny Biskup Radomski doprowadził do koronacji Obrazu, jak również wybitnie przyczynił się do ogłoszenia kościoła sanktuaryjnego Bazyliką Mniejszą.

004. Abp Wacław DEPO, Częstochowa, Metropolita Częstochowski i wierny Stróż Jasnej Góry – w uznaniu zasług dla Sanktuarium Matki Bożej Miłosierdzia w Ostrej Bramie – Skarżysku-Kamiennej, do którego jako tutejszy Krajan często pielgrzymuje i celebracją Eucharystii oraz mocą głoszonego słowa, daje świadectwo żarliwej miłości do Matki Bożej i żywej wiary.

005. Bp Henryk TOMASIK, Radom, Biskup Radomski – w uznaniu zasług dla Sanktuarium Matki Bożej Miłosierdzia w Ostrej Bramie – Skarżysku-Kamiennej, gdyż jako Pasterz Diecezji Radomskiej doprowadził do ustanowienia kościoła sanktuarijnego Bazyliką Mniejszą i rozwija cześć dla Matki Miłosierdzia promując liczne inicjatywy duszpasterskie oraz dzieła miłosierdzia.

006. SIOSTRY KARMELITANKI DZIECIAŁKA JEZUS, Skarżysko – w uznaniu zasług dla Sanktuarium Matki Bożej Miłosierdzia w Ostrej Bramie – Skarżysku-Kamiennej, dla którego niezwykle ofiarnie pracują od 1992 roku, troszcząc się o jego piękno, wspierając swoim zaangażowaniem prowadzone dzieła charytatywne, jak również dając świadectwo dziecięcej miłości do Matki Miłosierdzia.

007. Stefania DULEMBA, Skarżysko – w uznaniu zasług dla Sanktuarium Matki Bożej Miłosierdzia w Ostrej Bramie – Skarżysku-Kamiennej, przy którym zamieszkała od 2010 roku, wydatnie wspierając materialnie prowadzone tu dzieła miłosierdzia.

008. Wiesława PISARSKA, Skarżysko – w uznaniu zasług dla Sanktuarium Matki Bożej Miłosierdzia w Ostrej Bramie – Skarżysku-Kamiennej, dla którego od początku niezmiernie pracuje, między innymi służąc przybywającym tu pielgrzymom jako przewodnik.

16 XI 2015 r.

009. Ks. infułat Czesław WALA, Kałków-Godów, twórca i wieloletni kustosz Sanktuarium Matki Bożej Bolesnej Pani Ziemi Świętokrzyskiej – w uznaniu zasług dla szerzenia kultu Matki Bożej oraz powołanie wielu dzieł miłosierdzia w trosce o chorych i niepełnosprawnych.

010. Ks. prałat dr Teofil SIUDY, Częstochowa, wieloletni przewodniczący Polskiego Towarzystwa Mariologicznego – w uznaniu zasług dla Sanktuarium Matki Bożej Miłosierdzia w Ostrej Bramie – Skarżysku-Kamiennej, jakimi jest to, że wybitnie pomagał w dochowaniu teologicznej poprawności rozwijanego tutaj kultu maryjnego oraz rozślawiał tutejsze Sanktuarium.

011. Państwo Mirosława i Waldemar SKOWRON, Skarżysko, miejscowi parafianie – w uznaniu zasług dla Sanktuarium Matki Bożej Miłosierdzia w Ostrej Bramie – Skarżysku-Kamiennej, na które, oprócz materialnego wsparcia, składa się heroiczna ofiara cierpienia i modlitwy pani Mirosławy w intencji dzieł miłosierdzia przy tutejszym Sanktuarium, jak również przykład życia małżeńskiego i rodzinnego.

012. Państwo Anna i Robert KOWALCZYK, Skarżysko, miejscowi parafianie – w uznaniu zasług dla Sanktuarium Matki Bożej Miłosierdzia w Ostrej Bramie – Skarżysku-Kamiennej, którym są: wieloletnia pełna oddania posługa w Domu Miłosierdzia oraz przykład życia małżeńskiego i rodzinnego.

16 XI 2016 r.

013. Ks. dr Piotr WALKIEWICZ, Radom, dyrektor Wydziału Duszpasterskiego Kurii Radomskiej – za szerzenie kultu Pani Ostrobramskiej w ramach organizacji całorocznej adoracji Najświętszego Sakramentu w Sanktuarium w związku Nadzwyczajnym Jubileuszem Miłosierdzia.

014. Pani Maria FAŁCZYŃSKA, Skarżysko – za pełne poświęcenia wieloletnie prowadzenie Domu Miłosierdzia przy Sanktuarium.

015. PARAFIALNY ODDZIAŁ CARITAS przy parafii pw. Podwyższenia Krzyża świętego w Zwoleniu – za działalność charytatywną na terenie gminy Zwolen, a szczególnie za troskę o rodziny potrzebujące pomocy.

16 XI 2017 r.

016. ZGROMADZENIE SIÓSTR SŁUŻEK NAJŚWIĘTSZEJ MARYI PANNY NIEPOKALANEJ – za pełne poświęcenia prowadzenie domów dziecka w Mroczkowie Gościnnym i Mariówce.

017. Pani doktor Maria CYGAN, Radom – za samarytańską posługę w ruchu hospicyjnym od ponad 20 lat i w Hospicjum Królowej Apostołów w Radomiu od 15 lat.

018. Prof. dr hab. Grzegorz BARTOSIK OFMConv, Niepokalanów – jako założyciel i dyrektor Instytutu Maryjno-Kolbiańskiego „Kolbianum” w Niepokalanowie i wieloletni przewodniczący Polskiego Towarzystwa Mariologicznego – za rozwijanie polskiej mariologii i kultu Matki Bożej.

019. Ks. prof. dr hab. Janusz KRÓLIKOWSKI, Tarnów – za rozwijanie polskiej mariologii, szerzenie czci Matki Bożej Miłosierdzia ze skarżyskiej Ostrej Bramy.

16 XI 2018 r.

020. Ks. kanonik Tadeusz CZYŻ, Starachowice – ponieważ założył pierwszą i jedyną jadłodajnię w Starachowicach oraz pełnił wiele innych dzieł chrześcijańskiego miłosierdzia.

021. Państwo Maria i Tadeusz RUSIN, Troy (USA) – ponieważ wydatnie wspierają materialnie sanktuaria maryjne w Polsce i w Ameryce, a zwłaszcza Sanktuarium Ostrobramskie.

022. Pani dr Lucyna WIŚNIEWSKA, Radom – za organizowanie od wielu lat tzw. Białych Niedziel, to jest akcji darmowych badań diagnostycznych zwłaszcza w środowiskach wiejskich.

023. Pan Józef WÓLCZYŃSKI, Radom – za duchową i moralną pomoc w wychodzeniu z uzależnienia ludziom z chorobą alkoholową na terenie miasta Radomia.

024. Abp Józef MICHALIK, Przemyśl, Emerytowany Biskup Przemyski i były Przewodniczący Konferencji Episkopatu Polski – za promowanie pobożności maryjnej w Polsce i szerzenie duchowości miłosierdzia.

16 XI 2019 r.

024¹². Ks. mgr Daniel GLIBOWSKI, Radom, par. św. Brata Alberta – za niezamordowaną służbę bezdomnym i trudnym małżeństwom na terenie miasta Radomia.

025. Pan starosta Marian NIEMIRSKI, Przysucha – za unikalną umiejętność integrowania różnych środowisk w trosce o dobro wspólne, zwłaszcza o niepełnosprawnych.

026. Pani Zofia WNUKOWSKA, Kozienice – za pełną oddania służbę chorym i potrzebującym i wiele innych inicjatyw charytatywnych na terenie miasta Kozienice.

027. Pan mgr inż. Roman WOJCIESZEK, Skarżysko-Kamienna, Rycerz Kolumba i przewodniczący Rady Duszpasterskiej przy tutejszym Sanktuarium – za pomoc rodzinom, które utraciły dziecko oraz za wszelką pomoc i rozślawianie Sanktuarium Matki Bożej Ostrobramskiej.

028. Pan mgr Marek KOZDRA, Skarżysko-Kamienna, emerytowany przedsiębiorca skarżyski – za hojne wsparcie finansowe dla tutejszego Sanktuarium oraz wielokoduszną pomoc przy organizacji pieszej pielgrzymki na Jasną Górę.

029. Ks. dr Adam PROROK, Wiesbaden (Niemcy), proboszcz Polskiej Misji Katolickiej w Wiesbaden – za rozślawianie imienia Maryi wśród Polonii i wspieranie dzieł charytatywnych przy sanktuarium Matki Bożej Ostrobramskiej w Skarżysku-Kamiennej.

16 XI 2020 r.

030. Sir Carl Albert ANDERSON, USA, XIII Najwyższy Rycerz Zakonu Rycerzy Kolumba – w uznaniu zasług dla największej organizacji katolickich mężczyzn na świecie i szerokiej działalności charytatywnej, zwłaszcza wobec prześladowanych chrześcijan na Bliskim Wschodzie. (Dyplom także w wersji angielskiej został przekazany delegacji Rycerzy Kolumba).

¹² W przypadku tego laureata, wskutek przeoczenia, nastąpił błąd w numeracji dyplomów. Powinien to być numer 025 i kolejne odpowiednio zmienione.

031. Pani Małgorzata GÓRKA, Radom, Diecezjalna Doradczyni Życia Rodzinnego Diecezji Radomskiej w latach 1996-2018 – za wybitne zaangażowanie w obronę życia od poczęcia do naturalnej śmierci, promocję jego świętości i wielkoduszną pomoc małżeństwom w kryzysie.

032. Pani Zofia MIERNIK, Wąchock, współzałożycielka i moderatorka dziewicy grup Apostolatu Maryjnego w Diecezji Radomskiej – za pełne oddanie szerezenie czci Matki Bożej Niepokalanej według objawień na rue du Bac w Paryżu i upowszechnianie Cudownego Medalika.

033. Pani Maria Iwona PŁACHTA, par. św. Barbary w Pionkach, Diecezjalna Moderatorka Apostolatu Maryjnego Diecezji Radomskiej – za szerezenie czci Matki Bożej Niepokalanej według objawień na rue du Bac w Paryżu i upowszechnianie Cudownego Medalika.

034. Pani Stanisława STRUKIEL, par. św. Barbary w Pionkach, zelatorka Kół Żywego Różańca w Pionkach i członkini III Zakonu Św. Franciszka – za bezinteresowną i wieloletnią pracę w Pionkowskim Kole Parafialnym Caritas oraz propagowanie modlitwy różańcowej.

035. RADA PARAFIALNA przy Sanktuarium Matki Bożej Ostrobramskiej w Skarżysku-Kamiennej – w uznaniu dla wielkodusznego zaangażowania jej członków w działalność charytatywną i pomoc dla Sanktuarium oraz szerezenie czci Matki Bożej Miłosierdzia.

16 XI 2021 r.

036. REGIONALNA DYREKCJA LASÓW PAŃSTWOWYCH, Radom – za pomoc w organizacji pieszej pielgrzymki z Ostrej Bramy na Jasną Górę, wspieranie dzieł miłosierdzia w tutejszym Sanktuarium oraz za wielorakie wsparcie, aby stawało się ono jeszcze bardziej miejscem pamięci modlitwnej i historycznej.

037. Pani Maria KOŚMIŃSKA-WÓJTOWICZ, par. Matki Bożej Miłosierdzia, Radom – za szerezenie od 35. lat czci Matki Bożej Miłosierdzia przez pracę w bibliotece parafialnej, zachęcanie do włączenia się do Banku Modlitwy Niepokalanej i organizowanie pomocy potrzebującym.

16 XI 2022 r.

038. Pani Maria STACHOŃ, par. św. Józefa w Skarżysku-Kamiennej, współzałożycielka Apostolatu Maryjnego – za wytrwale od 26. lat podejmowane dzieła miłosierdzia oraz duchowe i materialne wspieranie ponad 100 rodzin, które doświadczały różnych problemów.

039. Pani doktor Bożenna OGULEWICZ, Chlewiska, zaangażowana w życie liturgiczne parafii św. Stanisława Biskupa i Męczennika w Chlewiskach – za wieloletnią samarytańską posługę wobec chorych, wspieranie „niezaradnych życiowo”, jak również pomoc w organizacji pielgrzymek na Jasną Górę.

040. Pani Urszula WAYS, Białobrzegi, emerytowana nauczycielka w Białobrzegach i współzałożycielka parafialnej Caritas w 2000 r. – za niez mordowaną pracę na rzecz ubogich i potrzebujących, a także oddaną pracę w charakterze wolontariusza na rzecz dzieci, młodzieży, bezdomnych i uzależnionych.

041. Ks. Prałat Józef WAŚNIEWSKI, Pasierbec, wieloletni kustosz Sanktuarium Matki Bożej Pocieszenia w Pasierbcu (diecezja tarnowska) – za pełną miłości troskę o Sanktuarium w Pasierbcu, doprowadzenie do koronacji obrazu Matki Bożej Pocieszenia w 1993 roku, niez mordowane szerszenie czci Maryi, także tu w Ostrej Bramie, oraz liczne dzieła miłosierdzia.

16 XI 2023 r.

042. Ks. prałat Władysław WYSZOWADZKI, Anglia, długoletni duszpasterz emigracji polskiej w Anglii, Wielki Patriotą i czciciel Matki Bożej – ponieważ niesie pomoc Rodakom przebywającym na terenie Anglii i wspiera Sanktuarium Matki Bożej Ostrobramskiej oraz dzieła miłosierdzia przy nim prowadzone.

043. Zgromadzenie Sióstr św. Elżbiety III Zakonu Regularnego św. Franciszka – ELŻBIETANKI CIESZYŃSKIE, Skarżysko-Kamienna, ofiarnie pracujące w Sanktuarium Ostrobramskim przez ostatnie 4 lata – za to, że modlitwą wspierają rozwój Sanktuarium, troszczą się o jego piękny wygląd wewnątrz i na zewnątrz oraz angażują się w prowadzone przy nim dzieła miłosierdzia.

044. Siostra Magdalena Aleksandra ROJEK CSMA, Szydłowiec, pracująca od 21 lat przy par. św. Zygmunta w Szydłowcu i wieloletnia katechetka – za niez mordowaną pracę wśród dzieci i młodzieży z rodzin wielodzietnych, pracę jako wolontariusz w środowiskowej Świątlicy „Nazaret” oraz pełną poświęcenia pracę w Parafialnym Zespole „Caritas”.

045. Państwo Maria i Czesław KRUPA, Anglia – ponieważ od początku istnienia Sanktuarium towarzyszą jego rozwojowi i rozpowszechnianiu czci Ostrobramskiej Pani w Anglii a także aktywnie wspierają prowadzoną przy nim działalność charytatywną.

046. Pani Jadwiga SĄPOR, par. św. Barbary w Pionkach, zelatorka Koła Żywego Różańca w par. św. Barbary w Pionkach – gdyż zaangażowana w Apostolat Cudownego Medalika i Apostolstwo Duszy Czyścicowych, rozdała tysiące Cudownych Medalików w czasie Niedziel Maryjnych osobiście je nawlekając i omodlając tych, którzy będą je nosili.

047. Pani Stanisława DOBOSZ, Jedlińsk, od 2005 r. członkini Parafialnego Zespołu Caritas przy parafii św. Piotra i Andrzeja w Jedlińsku – za pełną poświęcenia działalność charytatywną, a zwłaszcza troskę o chorych i starszych a także organizowanie akcji „Pola nadziei”, „Kromka chleba”, „Tornister pełen uśmiechu”, „Paczka dla kombatanta” i „Wigilijne dzieło pomocy dzieciom”.

Jak nietrudno zauważyć, wśród dotychczasowych laureatów przeważają kobiety. Trzy z nich to lekarki (M. Cygan, L. Wiśniewska († 2022) i B. Ogule-

wicz). Biorąc natomiast pod uwagę pochodzenie osób obdarowanych Medalem, należy stwierdzić, że wykracza on daleko poza granice Diecezji Radomskiej i ma jednoznaczny wymiar międzynarodowy. Jeśli zaś chodzi o zasługi, dla których Kapituła dotychczas przyznawała swój Medal, to nie odzwierciedlają ich lakoniczne z konieczności informacje zawarte na dyplomie. W dokumentacji gromadzonej w archiwum Kapituły przechowywane są pisemne rekomendacje dla laureatów, które zawierają opisy zadziwiających niekiedy dokonań, zwłaszcza jeśli chodzi o dzieła chrześcijańskiego miłosierdzia.

5. Członkowie PTM – pomysłodawcy i laureaci Medalu

Niemal od początku, kiedy w 1999 r. PTM zostało powołane do istnienia decyzją Konferencji Episkopatu Polski, co najmniej kilkunastu jego członków na różne sposoby aktywnie włączało się w życie Sanktuarium Ostrobramskiego.

Należy zaznaczyć, że ta współpraca bardzo się ożywiła z chwilą, gdy jego kustosz ks. dr Jerzy Karbownik został 15 IV 2005 r. członkiem PTM. Niebawem wszedł w skład Zarządu, pełniąc funkcję skarbnika przez kolejne trzy trzyletnie kadencje, czyli w latach 2008-2017. Przez następne dwie czteroletnie (po zmianie Statutu) kadencje Zarządu (2017-2025) jest wciąż członkiem Komisji Rewizyjnej. Z jego inicjatywy w Sanktuarium Ostrobramskim kilkakrotnie odbywały się posiedzenia Zarządu PTM (m.in. 15 XI 2014 r., 2 IV 2016 r., 10-11 XI 2017 r.), jak również dwa sympozja mariologiczne nt. „Całaś piękna jest, Maryjo. Mariologia na drodze piękna” – 11-12 IX 2009 r. i „Moje Niepokalane Serce zatriumfuje. Aktualność kultu Niepokalanego Serca Maryi” – 17 XII 2022 r.¹³

Wielu spośród członków PTM (m.in. ks. Marek Chmielewski, Grzegorz Bartosik OFMConv, ks. Zdzisław Janiec, Szczepan Zachariasz Jabłoński OSPPE († 2015), ks. Roman Karwacki, ks. Janusz Królikowski, ks. Janusz Kumala, ks. Janusz Lekan, ks. Teofil Siudy, ks. Wacław Siwak, Mariusz Tabulski OSPPE i ks. Józef Waśniowski) było zapraszanych do głoszenia rekolekcji lub okolicznościowych kazań w Sanktuarium, a w przypadku biskupów również do przewodniczenia uroczystym celebracjom (np. bp Henryk Ciereszko, abp Wacław Depo).

Ksiądz Marek Chmielewski, autor niniejszego opracowania jako wieloletni członek PTM, członek Zarządu i przewodniczący w latach 2017-2021 a obecnie wiceprzewodniczący (w kadencji 2021-2025), opracowując koncepcję Medalu i jego Statut, często konsultował się z wieloma członkami PTM. Można więc powiedzieć, że mają oni przynajmniej pośredni wkład w zaistnienie tego dzieła.

Nie dziwi zatem, że Kapituła Ostrobramska, uznając wybitny wkład niektórych spośród członków Towarzystwa w życie Sanktuarium i w ogóle w rozwój polskiej

¹³ Zostały opublikowane materiały z tychże sympozjów w ramach serii „Biblioteka Mariologiczna”: *Całaś piękna jest, Maryjo. Mariologia na drodze piękna*, red. G. M. Bartosik, J. Karbownik, Częstochowa 2009, t. 13; *Moje Niepokalane serce zatriumfuje! Aktualność kultu Niepokalanego Serca Maryi*, red. K. Zadrozny, Skarżysko-Kamienna – Częstochowa 2023, t. 24.

mariologii oraz polskiej maryjności, przyznała im Medal „*Dominae de Porta Aciali operibusque misericordiae deditus*”. Wśród prezentowanych wyżej laureatów jest pięciu członków PTM. W kolejności chronologicznej są to: abp W. Depo, ks. prałat T. Siudy, o. G. Bartosik OFMConv, ks. J. Królikowski i ks. J. Waśniowski.

Mając na uwadze wieloletnią owocną współpracę PTM z Sanktuarium Ostrobramskim, można mieć nadzieję, że do listy laureatów Medalu w najbliższych latach trzeba będzie dopisać kolejnych jego członków, a zwłaszcza Kustosza, którego zaangażowanie zarówno na rzecz Sanktuarium jak i PTM są nie do przecenienia.

*

Ustanowiony przed dziesięć laty Medal Kapituły Ostrobramskiej „*Dominae de Porta Aciali operibusque misericordiae deditus*” jest najbardziej widocznym i rozpoznawalnym w krajowej oraz zagranicznej przestrzeni eklezjalnej przejawem aktywności kanoników skupionych wokół skarżyskiego Sanktuarium. Jest także wypełnianiem przez kanoników posługi charytatywnej – jednego z istotnych wymiarów posłannictwa Kościoła¹⁴.

Ponadto, jak wynika z powyższej prezentacji, już przez swój tytuł przedstawiony tu Medal doskonale wpisuje się w charyzmat tego miejsca, jakim jest szerzenie czci Matki Bożej Miłosierdzia zwanej Ostrobramską, a zarazem promowanie i podejmowanie realnych dzieł miłosierdzia chrześcijańskiego, w czym niebagatelny, choć dyskretny wkład ma PTM poprzez swoich uhonorowanych członków. Jest rzeczą oczywistą, że motywem tego rodzaju starań nie może być publiczna pochwała, lecz nadprzyrodzona wiara, nadzieja i miłość. Niemniej jednak ta forma uznania jest dla konkretnych osób i środowisk potwierdzeniem, że oddając cześć Matce Bożej i pełniąc dzieła miłosierdzia, idą oni słuszną drogą chrześcijańskiej doskonałości. Także dla innych jest to zachęta, aby formując się w „szkole Maryi” (por. NMI 14) – Matki Miłosierdzia, pielęgnować „wyobraźnię miłosierdzia” (por. NMI 49) wobec potrzebujących oraz leczyć ich duchowe zranienia „balsamem miłosierdzia” (MV 5)¹⁵.

Natomiast zaangażowanie członków PTM od ponad dwudziestu lat w działalność Sanktuarium Ostrobramskiego, a następnie w powstanie Medalu, jak również ich obecność wśród laureatów, jest przejawem owocnej współpracy tegoż Sanktuarium z Towarzystwem w trosce o poprawność maryjnej pobożności, co jest jednym z jego priorytetów.

¹⁴ Szerzej na ten temat zob. J. Adamczyk, *Instytucja kapituł kanoników w perspektywie zasady „salus animarum suprema lex”*, Radom 2019, s. 316-328. W studium tym autor wielokrotnie wzmiankuje Kapitułę Ostrobramską.

¹⁵ Zob. M. Chmielewski, „Wyobraźnia” i „balsam” miłosierdzia, „Itinera spiritualia” 10 (2017), s. 71-83.